

Sygn. akt IV U 395/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 czerwca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Kazimierz Kostrzewa

Protokolant: st. sekr. sądowy Jerzy Stępień

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 2013 roku w Tarnowie na rozprawie

odwołania E. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 20 lutego 2013 roku nr (...)

w sprawie E. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się E. L. emeryturę od dnia 01 lutego 2013 r.

Sygn. akt IVU 395/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 18 czerwca 2013 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 20 lutego 2013 r. odmówił E. L. przyznania emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162 poz 1118 z zm), ponieważ nie spełnia warunków niezbędnych do ustalenia prawa do tego świadczenia, gdyż nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a tylko 5 lat i 6 miesięcy.

E. L. w odwołaniu od decyzji domagał się jej zmiany i przyznania mu emerytury na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ponieważ pracował w budownictwie jako zbrojarz ponad 15 lat. Była to praca w warunkach szkodliwych. Nie ma obecnie możliwości uzyskania świadectw pracy w szczególnych warunkach, ponieważ pracodawcy ci nie istnieją.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie w związku z niespełnieniem przez odwołującego przesłanek z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z przyczyn podanych w uzasadnieniu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. L. urodzony w dniu (...) ukończył 60 lat. Odwołujący legitymuje się wymaganym okresem składkowym, nieskładkowym i uzupełniającym w wymiarze 25 lat na dzień 01.01.1999 r. Organ rentowy uznał odwołującemu jako okres pracy w warunkach szczególnych okresy zatrudnienia: w Zakładach (...) w T. od 02.10.1972 r. do 19.04.1975 r.

i od 20.11.1975 r. do 31.10.1978 r. tj. łącznie 5 lat i 6 miesięcy. W okresie od 22.04.1975 r. do 12.11.1975 r. odbywał służbę wojskową.

W dniu 06.02.2013 r. odwołujący wystąpił z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. W dniu 31.01.2013 r. rozwiązał stosunek pracy. Nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

/dowód: wniosek z dnia 06.02.2013 r. –k. 1-2 ar czII/.

Odwołujący w okresie od 03.11.1978 r. do 30.09.1990 r. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział w T. na stanowisku zbrojarz. Pracodawca ten obecnie nie istnieje. W trakcie zatrudnienia odwołujący wyjeżdżał na budowy eksportowe, gdzie również pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku zbrojarz. Praca odwołującego na stanowisku zbrojarz polegała na wykonaniu prac przygotowujących do betonowania. W tym okresie nie przebywał na urlopie bezpłatnym.

/dowód: świadectwo pracy z dnia 01.10.1990 r. –akta rentowe,

akta osobowe

zeznania świadka R. D. –k. 8-9 as,

zeznania świadka Z. C. –k. 8 as,

zeznania świadka S. K. –k. 8 as,

zeznania odwołującego –k. 9 as/.

Sąd zaakceptował zeznania świadka R. D., Z. S. K. potwierdzające, że E. L. wykonywał w sposób ciągły i stale pracę w szczególnych warunkach w wymiarze pełnego etatu w Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział w T. w okresie od 03.11.1978 r. do 30.09.1990 r. na stanowisku zbrojarz. Świadczenie pracowali razem z odwołującym w spornym okresie i posiadali wiedzę na temat wykonywanej przez niego pracy tak w kraju jak i na budowach eksportowych.

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadków, którzy pracowali u tych samych pracodawców na przestrzeni spornych okresów i potwierdzili rodzaj pracy wykonywanej przez odwołującego bowiem w sposób spójny i konsekwentny wskazywały, iż w tych okresach pracował w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku zbrojarz. Depozycje te potwierdzały dowody z dokumentów.

Także zeznania odwołującego Sąd uznał za wiarygodne, ponieważ były spójne konsekwentne i nie zawierały wewnętrznych sprzeczności. Depozycje te potwierdziły wypowiedzi świadków współpracowników odwołującego, że praca na stanowisku zbrojarza w Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział w T. była świadczona w warunkach szkodliwych, a brak jest jakichkolwiek uzasadnionych podstaw, aby odmówić im właściwego dla nich waloru dowodowego.

Sąd pozytywnie ocenił dowody z dokumentów, w szczególności zalegających w aktach rentowych, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości Sądu, zarówno treść jak i forma dokumentów nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich jakie należałoby uwzględnić urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego w tym wynikającego z art. 244 i art.245 kpc.

Sąd rozważył, co następuje:

Przedmiotem postępowania było rozstrzygnięcie czy E. L. przysługuje prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu wykonywania pracy w warunkach szkodliwych.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei art. 32 ust. 4 stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.). Z §1 Rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w §4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. § 2 ust. 1 rozporządzenia ustala, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. §4 pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Kwestią sporną pomiędzy stronami było ustalenie, czy E. L. był zatrudniony w warunkach szczególnych w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział w T. w okresie od 03.11.1978 r. do 30.09.1990 r. na stanowisku zbrojarz skoro nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach w oparciu o świadectwo pracy, zeznania świadków oraz własne zeznania.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) w § 2 ust. 2 zobowiązuje zakłady pracy do stwierdzenia okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji. Natomiast w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49) określone zostały środki dowodowe, które powinny być dołączone do wniosku, stwierdzające okoliczności uzasadniające przyznanie tego świadczenia (§ 4 ust. 3). W myśl § 21 ust. 1, 4 i 5 powołanego rozporządzenia środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia są pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów, oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia. W przypadku zaś ubiegania się pracownika o przyznanie emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty. Wyjątek od zasady ustalonej w powołanym przepisie jest zawarty w § 22 wymienionego rozporządzenia, który przewiduje, że okresy zatrudnienia

mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 r., III UZP 5/85 wyjaśnił, że w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Pogląd ten został rozwinięty w znowelizowanym art. 473 kpc, który stanowi, że w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron. W postępowaniu przed tymi sądami okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń mogą być udawdnianie wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi (por. wyr. SN z dnia 02.02.1996 r. II URN 3/95 OSNP 1996/16/239). Skoro więc w niniejszej sprawie odwołujący nie dysponował świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach, zasadnym stało się ustalenie okoliczności w jakich odwołujący świadczył pracę na podstawie zeznań świadków, jego zeznań oraz dowodów z dokumentów. W oparciu o nie Sąd ustalił, iż odwołujący był zatrudniony w szczególnych warunkach na stanowisku zbrojarz i pracę tę wykonywał stale i w wymiarze pełnego etatu w Przedsiębiorstwie (...) w K. Oddział w T. w okresie od 03.11.1978 r. do 30.09.1990 r.

Praca na stanowisku zbrojarz została zaliczona zgodnie z wykazem A dział V pkt. 4 będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, do prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Po uwzględnieniu wyżej wskazanego okresu w łącznym wymiarze 11 lat, 10 miesięcy i 28 dni oraz wcześniej uznanego okresu wykonywania pracy w szkodliwych warunkach w wymiarze 5 lat i 6 miesięcy odwołujący legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szkodliwych określonych w wykazie A w wymiarze co najmniej 15 lat.

Biorąc powyższe ustalenia pod uwagę odwołujący spełnia przesłanki do przyznania emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w związku z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach, wynikające z treści art. 32 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a w szczególności § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. nr 8, poz. 43 z póź. Zm.) E. L. osiągnął bowiem wiek 60 lat (...) posiada wymagany okres zatrudnienia 25 lat okresów składkowych, nieskładkowych i uzupełniających, a przede wszystkim spełnia kwestionowaną dotąd przez organ rentowy przesłankę w postaci co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, ponieważ po uznaniu mu spornych okresów pracy w warunkach szczególnych tj. od 03.11.1978 r. do 30.09.1990 r. w łącznym wymiarze 11 lat, 10 miesięcy i 28 dni, kiedy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował jako zbrojarz do okresu już uznanego przez organ rentowy jako praca w warunkach szczególnych w wymiarze 5 lat i 6 miesięcy legitymuje się ponad 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Odwołujący w dniu 06.02.2013 r. wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury i od dnia 01.02.2013 r. Sąd przyznał mu prawo do emerytury zgodnie z art. 129 ust. 1 powołanej ustawy.

Mając na względzie powyższe orzeczono na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego i art.477¹⁴ §2 kpc.